

ชื่อเมืองนครศรีธรรมราช

“ตามพดลิ่งค์” เป็นชื่อเดิมของนครศรีธรรมราชที่มีใช้มาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๘ เป็นอย่างน้อย แต่เสียงหรืออักขรวิธีอาจแตกต่างกันบ้าง ตามสำเนียงของแต่ละชนชาติ ได้แก่

๑. **กะมะลิ่ง** (ตะมะลิ่ง หรือ กมลิ่ง หรือ ตมะลิ่ง) เป็นชื่อในภาษาบาลี ปรากฏอยู่ในคัมภีร์มหานิทเทศ ติลลเมตเตยสูตรของอินเดีย เขียนขึ้นเมื่อราวศตวรรษที่ ๘ กล่าวถึงการเดินทางของนักเผยแผ่ศาสนาที่แสวงหาโชค ลาภ และความร่ำรวยยังแดนต่างๆ ในเอเชียอาคเนย์ บันทึกความตอนหนึ่งว่า

“...เมื่อแสวงหาโภคทรัพย์ ย่อมแล่นเรือไปในมหาสมุทร ไปคุมพะ (หรือติคุมพะ) ไปตักโกละ ไปตักกสิลา ไปกาลมุข ไปมรณปาร ไปเวสุคะ ไปเวราบถ ไปชวา ไปกะมะลิ่ง (ตะมะลิ่ง)...”

นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่า กะมะลิ่ง หรือ ตะมะลิ่ง ในเอกสารฉบับนี้ เป็นชื่อเมืองท่าค้าขายซึ่งอยู่ในดินแดนของนครศรีธรรมราช ยังไม่เติบโตยิ่งใหญ่เท่าเทียมอาณาจักรตามพดลิ่งค์ในพุทธศตวรรษที่ ๑๘

๒. **มัทมอลิ่งคัม** เป็นชื่อในภาษามิฬ ปรากฏในศิลาจารึกเมืองตันซอร์ อายุประมาณ พ.ศ.๑๕๗๓-๑๕๗๔ กล่าวถึงการทำศึกครั้งใหญ่ที่พระเจ้าราเชนทรโจพะ แห่งอินเดีย ทรงยกกองทัพเรือไปปราบปรามเมืองต่างๆ ในอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อ พ.ศ.๑๕๖๘

ข้อมูลจากจารึกตันซอร์ ทำให้เข้าใจว่าช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๖ ตามพดลิ่งค์เป็นรัฐสำคัญทางการค้า และอยู่ใต้อิทธิพลของอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งได้นำพุทธศาสนานิกายมหายานเข้ามาเผยแผ่ในแดนนี้

๓. **ตมลิ่งคาม** เป็นชื่อในภาษาสิงหล ปรากฏในคัมภีร์เซน ของลังกา นอกจากนี้ ยังมีเรียกต่างออกไปอีกหลายชื่อ เช่นตามลิ่งโคมุ ปรากฏในคัมภีร์ Elu Attanagalu – Vamsa ซึ่งเขียนขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๙๒๕

๔. **เต็งหลิวมาย** ตันมาลิ่ง ตันมาหลิว ตันมายหลิง จูมายหลิว เป็นชื่อในภาษาจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง (พ.ศ. ๑๕๐๓-๑๘๒๒) ซึ่งเรียกแตกต่างกันตามผู้บันทึก

บันทึกของเจาจูกัว ได้กล่าวถึงอาณาจักรตันมาลิ่งว่า

“...รอบเมืองมีกำแพง เสาเพนียดหวนประมาณ ๖-๗ ฟุต และสูงกว่า ๒๐ ฟุต สามารถใช้ในการศึกได้ ประชาชนพลเมืองชี้ควายเกล้าผมเป็นมวยไว้ข้างหลัง เดินเท้าเปล่า บ้านของขุนนางสร้างด้วยไม้ ในขณะที่บ้านราษฎรทั่วไปเป็นกระท่อมไม้ไผ่มีฝาปกกันทำด้วยใบไม้ขัดด้วยหวาย สินค้าพื้นเมืองมี ชีผึ้ง ไม้ละกะ ไม้กฤษณา ไม้เนื้อแข็งสีดำ การบริบูรณ์ ข้าง และนอแรด สินค้าต่างชาติมีร่มกันแดดทำจากเปลือกไม้ ร่มกันฝน ผ้าไหม เหล้า ข้าวเกลือ ภาชนะ

เครื่องเคลือบ เครื่องถ้วยชามดินเผา และภาชนะดินเผาที่มีขนาดใหญ่ หนักและหยาบ รวมทั้ง
งานเงินและงานทอง...”

๕. **ลิกอร์** เป็นชื่อที่พ่อค้าชาวโปรตุเกสสมัยอยุธยาตอนต้น ประมาณ พ.ศ. ๒๐๖๑ ใช้เรียก บางครั้งเรียก ละกอร์ ก็
๖. **สิริธรรมนคร** เป็นชื่อที่เรียกเมืองนครศรีธรรมราชในตำนานชินกาลมาลีปกรณ์ของอาณาจักรล้านนา เขียนขึ้นเมื่อราว พ.ศ. ๒๐๖๐
๗. **นครศรีธรรมราช** ปรากฏขึ้นครั้งแรกในศิลาจารึกหลักที่ ๑ สมัยพ่อขุนรามคำแหง แห่งอาณาจักรสุโขทัย และในเอกสารสมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกว่า นครศรีธรรมราช เช่นกัน